

Само едни успокоени и гарантирани съ побѣдоносно оржие граници можеха да дадатъ начало на едно държавническо внимание къмъ вътрѣшни уредици, мѣропрития и напръдѣкъ. А такава бѣ България единствено при Асѣнъ II. Но не само това, Паисий, който, както се каза, ще се е ползувалъ отъ много стари български рѣкописи, отдава на неизрично посоченъ български царь по-голѣмата частъ отъ старитѣ ни мѣнастири. За него се твърди, че той освѣнъ чѣ е „сзѣдалъ“ нови такива, но е подържалъ построенитѣ вече съ цѣнни подарѣци и паметни правдини: „монастирѣ сзѣда и оѣкрасивъ всими злѣтѣмъ и бисерѣмъ и каменіемъ многоцѣннымъ, и въсѣ стѣмъ и бжствныѣ црквы, многыми дарами одаривъ и свободѣ чистѣ на нихъ обѣмъвивъ“¹⁾.

Заправянето единъ слѣдъ другъ на сливенскитѣ мѣнастири ще е вървѣло по сжщия начинъ, както и това на месемврийскитѣ черкви, основи на каквито тамъ посочватъ близо 40. Като причина за издигането на множество мѣнастири въ Сливенъ, вѣнъ отъ християнската ревностъ на народа ни и подражаването на византийцитѣ, може да се посочи още и усилието да се избави населението отъ богомилскитѣ ереси, отъ каквито стария Сливенъ не ще е билъ недокоснатъ. Дори при Александра прѣзъ тукъ сж минали за Търново разни агенти на върлющитѣ прѣзъ това врѣме

на великия петѣкъ. Нищо чудно, защото толкова християнски бѣ и народа му, а прѣживѣваше врѣмена, въ които най-голѣмитѣ кланета и деморализирана войнственостъ се извършваха подъ благословіята на папата и отъ името на кръста.

¹⁾ Попруженко, Синод. Бор., 1797 64. Ср. Гласник, VII, (Д-во Срб. Слов.) за „Зборника“ на Ю. х. Конст.

Тая интересна забѣлѣжка ни посочва главно усилията на [Іоаннъ Асѣнъ царь великый и благочѣстивый да въздигне българската черква въ патриархатъ чрѣзъ подобрене черковното и мѣнастирско дѣло въ страната си.

Паисий отъ своя страна не пише изрично кой български царь е основалъ „Малка Св. Гора“ въ Сливенъ, но като говори за прѣбиванieto тукъ на патриарха Теодосия, пише: ту съградилъ царь многы Мѣнастиры, на подобіе святыхъ горы Атонскѣй... Ср. Раковски въ „нѣколко рѣчи о Асѣню“, стр. 64.

Атонската Св. Гора се наричала у срѣднѣвѣковнитѣ българи просто Светѣ Гора, а на черковенъ езикъ: свѣтѣѣ Гора. Ср. Житието на Евтимий (Св. Петка) въ Раков. *ibid.*, стр. 12.